

Ankara Sanayi Odası

BULGARİSTAN CUMHURİYETİ

ÜLKE NOTU

Uluslararası İlişkiler ve Dış Ticaret Müdürlüğü

Nisan 2026

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	Bulgaristan Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Parlamentar Demokrasî
Nüfus	6.5 Milyon
Dil	Bulgarca (resmî dil), Türkçe, Roman dili, diğêr azınlık dilleri
Yüzölçümü	110.993 km2
Başkent	Sofya
Başlıca Şehirleri	Filibe (Plovdiv), Varna (liman), Burgaz (liman), Rusçuk (liman), Stara Zagora, Plevne
Devlet Başkanı	Iliyana Yotova
Para Birimi	Avro (1 Ocak 2026)

SİYASİ DURUM

Bulgaristan, üniter devlet yapısına sahip parlamenter cumhuriyet sistemiyle yönetilmektedir. Yürütme yetkisi Başbakan ve Bakanlar Kurulu tarafından kullanılmakta olup, Cumhurbaşkanlığı makamı daha çok temsilî ve dengeleyici bir rol üstlenmektedir. 2017 yılından itibaren Cumhurbaşkanlığı görevini yürüten Rumen Radev, Ocak 2026 itibarıyla görevinden ayrılmış; bu görevi İliyana Yotova devralmıştır.

Bulgaristan Ulusal Meclisi 240 milletvekilinden oluşmakta ve üyeler dört yıllık süre için seçilmektedir. Bununla birlikte, son yıllarda yaşanan siyasi istikrarsızlık nedeniyle seçim takvimi sık sık erken seçimlerle güncellenmektedir. Bu çerçevede son genel seçimler 19 Nisan 2026 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, yeni parlamento döneminin süresi mevcut siyasi gelişmelere bağılı olarak şekillenmektedir.

ANKARA'DAKİ BULGARİSTAN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Ekselansları Anguel TCHOLAKOV
Bulgaristan'ın Türkiye Büyükelçisi

Ekselansları Anguel TCHOLAKOV, **Şubat 2021 tarihinden bu yana Bulgaristan'ın Türkiye Cumhuriyeti nezdindeki Büyükelçisi** olarak görev yapmaktadır.

Öne çıkan görevleri:

- Bulgaristan Başbakanı'nın Avrupa işleri ve dış politika danışmanı olarak görev yapmıştır.
- 2013 yılında Bulgaristan'ın İtalya Büyükelçisi olarak atanmış, ardından **2013–2021 yılları arasında Fransa Büyükelçisi ve Monako nezdinde akredite Büyükelçi** olarak görev yapmıştır.
- Avrupa Birliği politikaları, çok taraflı diplomasi ve kültürel diplomasi alanlarında deneyim sahibidir.

Ankara Sanayi Odası ile Bulgaristan Büyükelçiliği İlişkileri

- 22 Aralık 2025 tarihinde Bulgaristan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği Ekonomi Müşaviri Sn. Alexander ANGELOV Odamızı ziyaret etmiş, Genel Sekreter Yardımcısı Sn. Dr. Ahmet DİNÇER ile bir tanışma ve istişare toplantısı gerçekleştirmiştir.
- 10 Eylül 2025 tarihinde Odamız tarafından düzenlenen Geleneksel Büyükelçilik Resepsiyonu'na Bulgaristan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği Ekonomi Müşaviri Sn. Alexander ANGELOV katılım göstermiştir.
- 2024 yılında, EUROCHAMBRES tarafından düzenlenen “Odalar Buluşuyor (Chambers Meet Chambers)” etkinliğine Odamız katılım sağlamış; etkinlik kapsamında Bulgaristan'daki oda

temsilcileriyle TEBD proje çağruları, tanıtım ve iş birliği imkânlarına yönelik görüşmeler gerçekleştirilmiş, temasların sürdürülmesi konusunda mutabık kalınmıştır.

- 2024 yılında, Odamız Genel Koordinatörü Sn. Prof. Dr. Yavuz CABBAR ve Genel Sekreter Yardımcısı Sn. Dr. Ahmet DİNÇER, Bulgaristan Ankara Büyükelçiliği Ticaret Ateşesi Sn. Stetoslav KIRKOV'u ziyaret etmiş; görüşmede iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesi, ortak etkinlikler ve B2B görüşmeleri konusunda mutabakata varılmıştır.
- 21–22 Haziran 2023 tarihlerinde Odamız eş organizatörlüğünde düzenlenen IX. Uluslararası Nükleer Santraller Zirvesi ve V. Fuarına Bulgaristan'dan firma ve kurumlar katılım sağlamış, etkinlik kapsamında sektörel iş birliği temasları kurulmuştur.
- 2022 yılı itibarıyla, Odamız tarafından yayımlanan firma profilleri çerçevesinde, inşaat sektöründe faaliyet gösteren üyelerimizin Bulgaristan'daki firmalarla iş birliği görüşmeleri sürdürülmüş; firmalar arası yazışmalar Odamızca takip edilmiştir.

TÜRKİYE-BULGARİSTAN İLİŞKİLERİ

- Türkiye ile Bulgaristan arasındaki diplomatik ilişkiler, Bulgaristan'ın 1908 yılında bağımsızlığını ilan etmesinin ardından başlamış; Cumhuriyet döneminde ilişkiler 18 Ekim 1925 tarihinde imzalanan Dostluk Antlaşması ile kurumsal bir çerçeveye kavuşmuştur.
- İkili ilişkiler, tarihsel, coğrafi ve kültürel bağlar temelinde gelişmiş; sınır komşuluğu ilişkilerin siyasi, ekonomik ve güvenlik boyutlarını güçlendirmiştir.
- 1925 Dostluk Antlaşması'nın yanı sıra, 1929 tarihli Tarafsızlık, Uzlaşma, Yargısal Çözüm ve Hakemlik Antlaşması ile iki ülke arasındaki siyasi iş birliği daha da pekiştirilmiştir.
- 1930 yılında imzalanan İkamet, Ticaret ve Denizcilik Antlaşması ile ekonomik ve ticari ilişkilerin hukuki zemini oluşturulmuştur.
- Soğuk Savaş döneminde Bulgaristan'ın Sovyetler Birliği etkisinde kalması nedeniyle ilişkiler sınırlı düzeyde sürdürülmüş, buna rağmen komşuluk ilişkileri korunmuştur.
- 1968 yılında imzalanan Göç Anlaşması ile Bulgaristan'daki Türk azınlığın Türkiye'ye göç süreçleri belirli bir çerçeveye bağlanmıştır.
- 1989 yılında Bulgaristan'da Türk azınlığa yönelik baskılar sonucu gerçekleşen zorunlu göç, ikili ilişkilerde ciddi bir kriz yaratmıştır.
- Bulgaristan'da 1989 sonrası demokratikleşme süreciyle birlikte ilişkiler yeniden normalleşmiş; 1992 tarihli Dostluk, İyi Komşuluk, İş Birliği ve Güvenlik Anlaşması ile yeni dönem başlatılmıştır.
- Türkiye, Bulgaristan'ın NATO'ya 2004 yılında, Avrupa Birliği'ne ise 2007 yılında katılım sürecini desteklemiştir.
- Günümüzde iki ülke ilişkileri; NATO müttefikliği, Avrupa güvenliği, sınır güvenliği, enerji arzı, düzensiz göçle mücadele ve bölgesel istikrar alanlarında çok boyutlu biçimde sürdürülmektedir.

- İkili ekonomik ilişkilerin temelini ticaret, ulaştırma, enerji ve sınır ötesi iş birliği anlaşmaları oluşturmaktadır.
- Türkiye ile Bulgaristan arasındaki ticaret hacmi son yıllarda istikrarlı biçimde artmakta olup, Bulgaristan Türkiye'nin Balkanlar'daki önemli ticaret ortaklarından biridir.
- Enerji alanında doğal gaz iletim hatları, elektrik bağlantıları ve bölgesel enerji güvenliği konularında iş birliği geliştirilmektedir.
- Ulaştırma ve lojistik alanında Kapıkule-Kapitan Andreevo sınır kapısı, Avrupa ile Türkiye arasındaki en önemli geçiş noktalarından biri olmayı sürdürmektedir.
- Bulgaristan'daki Türk azınlık ve Türkiye'deki Bulgaristan göçmeni topluluklar, iki ülke arasındaki sosyal ve kültürel ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlamaktadır.
- Karşılıklı üst düzey ziyaretler, ortak komisyon toplantıları ve bölgesel iş birliği mekanizmaları çerçevesinde siyasi diyalog düzenli olarak devam etmektedir.

ÜLKEYE GENEL BAKIŐ

Bulgaristan, Güneydoğu Avrupa'da Balkan Yarımadası üzerinde yer almakta olup kuzeyde Romanya, güneyde Türkiye ve Yunanistan, batıda Sırbistan ve Kuzey Makedonya ile komşudur. Ülke, Balkan Dağları tarafından kuzey ve güney olmak üzere iki ana coğrafi bölgeye ayrılmaktadır. Tuna Nehri, Bulgaristan'ın en önemli su yolu olup Romanya ile sınırın büyük kısmını oluştururken; Meriç Nehri Türkiye ve Yunanistan sınırlarını şekillendiren önemli bir diğer akarsudur. Ülkede genel olarak karasal-ılıman iklim hâkim olmakla birlikte güney bölgelerde Akdeniz ikliminin etkileri görülmektedir. Bulgaristan, Avrupa Birliği ve NATO üyesi bir ülkedir.

ÜLKE EKONOMİSİNİN YAPISI

Bulgaristan, Berlin Duvarı'nın yıkılmasının ardından merkezi planlı ekonomik sistemden serbest piyasa ekonomisine geçiş sürecine girmiştir. Avrupa Birliği ve NATO üyelikleri ile uygulanan yapısal reformlar ve para kurulu sistemi sayesinde ülkede ekonomik istikrar sağlanmış ve yaşam standartlarında artış gözlenmiştir.

Bulgaristan, Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) 2025 yılı nominal GSYH (cari fiyatlarla GDP) tahminlerine göre yaklaşık 131 milyar ABD doları büyüklüğünde ekonomiye sahip olup, dünya ekonomileri arasında yaklaşık **68. sırada** yer almaktadır. Sıralama, IMF World Economic Outlook verilerine dayanmaktadır. GYSİH 2025 yılında 131,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı yıl kişi başına düşen milli gelir 20.426 ABD doları seviyesinde olup ülke bu göstergede dünyada 60. sırada yer almaktadır.

2025 yılında sabit fiyatlarla %3,0 oranında büyüyen Bulgaristan ekonomisinin, 2026 yılında da %3,1 oranında büyüme göstermesi öngörülmektedir (IMF-2026). Bulgaristan'ın yıllık enflasyon oranı Şubat 2026'da bir önceki ay olan %3,5'ten %3,3'e düşmüş ve bu, Aralık 2024'ten bu yana en düşük seviye olarak açıklanmıştır. (Bulgaristan Ulusal İstatistik Enstitüsü (NSI))

İşgücü piyasasına bakıldığında, işsizliğin toplam işgücüne oranının 2025 yılında %3,4 olarak gerçekleşmiştir. (IMF World Economic Outlook 2025) Bu oran ülkenin Avrupa Birliği içinde görece düşük işsizlik oranına sahip ekonomiler arasında yer aldığını göstermektedir. IMF'nin yayınlamış olduğu 103 ülkeli işsizlik oranları listesinde 69. sıradadır. (IMF-2026). Ülke, 2022 yılı İnsani Gelişmişlik Endeksi'ne göre 193 ülke arasında 70. sırada bulunmaktadır (UN-2025). Ekonomik serbestlik açısından 2024 yılı verilerine göre 176 ülke arasında 31. sırada yer alan Bulgaristan (The Heritage Foundation-2025), küresel rekabetçilikte ise 2019 yılı verilerine göre 141 ülke arasında 49. sırada konumlanmıştır (World Economic Forum-2025).

Bulgaristan ekonomisi genel olarak sanayi, hizmetler ve tarım sektörlerinden oluşmaktadır. Ülke ekonomisi Avrupa Birliği ile güçlü bir entegrasyona sahip olup dış ticaret yapısı büyük ölçüde AB ülkeleri ile gerçekleştirilen ticarete dayanmaktadır.

Bulgaristan, 1 Ocak 2026 tarihi itibarıyla Avro para birimine geçmiştir ve ulusal para birimi olan levanın kullanımı sona ermiştir.

ÖNDE GELEN BULGAR ŞİRKETLER VE SEKTÖRLER

- Bulgaristan'ın enerji alanındaki en önemli şirketlerinden biri Bulgarian Energy Holding'dir. Elektrik üretimi, iletimi ve doğalgaz faaliyetlerini bünyesinde toplayan bu devlet şirketi, ülkenin enerji güvenliğinde merkezi bir rol oynar.
- LUKOIL Neftochim Burgas, Balkanlar'ın en büyük petrol rafinerilerinden birine sahiptir. Yakıt üretimi ve dağıtım konusunda hem Bulgaristan'da hem de bölgede önemli bir oyuncudur.
- Telekomünikasyon sektöründe Vivacom öne çıkar. Mobil iletişim, internet ve dijital hizmetler alanında ülkenin en büyük operatörlerinden biridir ve bölgesel yatırımlarıyla dikkat çeker.
- Sopharma, Bulgaristan'ın en köklü ilaç üreticilerinden biri olup özellikle Doğu Avrupa ve Orta Asya pazarlarında güçlü bir konuma sahiptir. Sağlık sektöründe ülkenin önde gelen markalarındandır.
- BT ve yazılım alanında Chaos Group (V-Ray yazılımının geliştiricisi), küresel ölçekte mimari görselleştirme ve animasyon teknolojilerinde tanınan bir firmadır. Bulgaristan, bu tür şirketlerle Avrupa'nın yükselen teknoloji merkezlerinden biri haline gelmiştir.

- Finans ve bankacılık sektöründe First Investment Bank (Fibank), ülkenin en büyük özel bankalarından biri olarak öne çıkar. Hem bireysel hem de kurumsal bankacılık hizmetlerinde önemli bir paya sahiptir.
- Yenilenebilir enerji ve sanayi tarafında Bulgaristan, özellikle güneş ve rüzgâr enerjisi yatırımlarında büyüme göstermektedir. Bu alanda faaliyet gösteren çeşitli yerli ve yabancı şirketler, ülkenin enerji dönüşümünde giderek daha önemli bir rol üstlenmektedir.

DETAYLI SEKTÖREL ANALİZ

Bulgaristan ekonomisi; sanayi, hizmetler ve tarım sektörlerinden oluşan çok yönlü bir yapıya sahiptir. Ülke, Avrupa Birliği içerisindeki üretim ve ticaret ağlarına entegre olmuş olup özellikle sanayi üretimi ve hizmetler sektörü ile öne çıkmaktadır.

Sanayi sektörü Bulgaristan ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. Metal ve metalurji ürünleri, makine ve teçhizat üretimi, elektrikli ekipman ve elektronik ürünler başlıca sanayi kolları arasında yer almaktadır. Ülke ayrıca otomotiv yan sanayi ve bileşen üretiminde Avrupa tedarik zincirine entegre bir üretim merkezi konumundadır. Tekstil ve giyim sektörü de yüksek ihracat potansiyeline sahip alanlardan biridir. Enerji üretimi ve madencilik faaliyetleri, özellikle bakır ve linyit gibi kaynaklar, sanayi yapısında önemli rol oynamaktadır.

Hizmetler sektörü Bulgaristan ekonomisinin en büyük bileşenlerinden biridir. Turizm, ticaret, lojistik ve bilgi teknolojileri hizmetler sektörünün öne çıkan alanlarıdır. Karadeniz kıyıları, tarihi ve kültürel miras alanları ile dağ turizmi ülke turizminin temel unsurlarını oluşturmaktadır. Ayrıca finansal hizmetler, danışmanlık ve ticaret ağları hizmetler sektörünün gelişiminde önemli rol oynamaktadır.

Tarım sektörü Bulgaristan ekonomisinde geleneksel olarak önemli bir yere sahiptir. Tahıl üretimi, ayçiçeği, meyve ve sebze üretimi ile hayvancılık başlıca faaliyet alanlarıdır. Tarımsal ürünlerin işlenmesi ve gıda sanayi alanında üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik fırsatlar bulunmaktadır. Ayrıca şarap üretimi ve aromatik bitkiler, özellikle lavanta ve gülyağı üretimi, Bulgaristan'ın öne çıkan tarımsal ürünleri arasında yer almaktadır.

Bulgaristan'ın dış ticaretinde elektrikli makineler, bakır ve bakır ürünleri, mekanik cihazlar, mineral yakıtlar ve motorlu kara taşıtları öne çıkmaktadır. Türkiye, Bulgaristan'ın hem ihracatında hem de ithalatında önemli ticaret ortaklarından biridir.

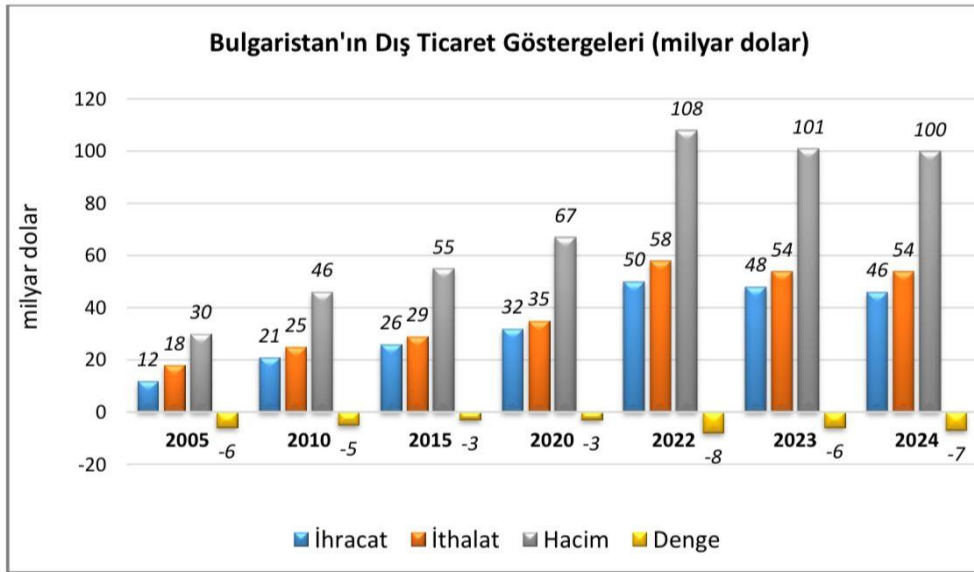
Yatırım açısından Bulgaristan, Avrupa Birliği üyeliği ve Avro Bölgesi'ne geçiş süreci ile yabancı yatırımcılar için cazip bir ortam sunmaktadır. Avrupa Birliği fonları sayesinde altyapı, teknoloji ve sanayi yatırımları desteklenmekte olup özellikle lojistik, yenilenebilir enerji ve ileri üretim teknolojileri alanlarında yatırım fırsatları bulunmaktadır.

BULGARİSTAN'IN DIŞ TİCARETİ

Bulgaristan'ın dış ticareti son yıllarda artış eğilimi göstermekte olup ithalatın ihracattan yüksek olması nedeniyle dış ticaret açığı verilmektedir.

2025 yılı itibarıyla Bulgaristan'ın ihracatı yaklaşık **47 milyar dolar** seviyesinde gerçekleşirken, ithalatı **59 milyar dolara** yükselmiş; ihracattaki sınırlı gerileme ve ithalattaki artış nedeniyle ülkenin dış ticaret açığı genişlemiştir.

Bulgaristan'ın Dış Ticareti

Kaynak: Trademap Bulgaristan Verileri

Grafik verilerine göre Bulgaristan'ın dış ticaret hacmi yıllar itibarıyla artış göstermiş, ithalatın ihracattan daha yüksek seyretmesi nedeniyle dış ticaret dengesi negatif kalmıştır.

Bulgaristan'ın ihracatında başlıca ürün grupları elektrikli makine ve cihazlar, bakır ve bakırdan eşyalar, makineler ve mekanik cihazlar, mineral yakıtlar ve motorlu kara taşıtlarıdır.

İthalatta ise mineral yakıtlar ve yağlar, elektrikli makine ve cihazlar, makineler ve mekanik cihazlar, motorlu kara taşıtları ile metal cevherleri ve cüruf öne çıkmaktadır.

En çok ihracat yapılan başlıca ülkeler sırasıyla; (MİLYAR DOLAR ŞEKLİNDE YAZALIM)

- Almanya (7 Milyar \$)
- Romanya (4,1 Milyar \$)
- İtalya (3,2 Milyar \$)
- Türkiye (3,1 Milyar \$, %7 pay ile)

En çok ithalat yapılan başlıca ülkeler sırasıyla;

- Almanya (6,1 Milyar \$)
- Türkiye (5 Milyar \$, %9,3 pay ile)
- Romanya (3,8 Milyar \$)
- İtalya (3 Milyar \$)

Tablo 1: Bulgaristan'ın Ürün Bazında İthalat Sıralaması

Ülkenin en fazla ithal ettiği ürünler:	Tutar
<i>27-Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; mineral mumlar</i>	7,9 Milyar \$
<i>85-Elektrikli makine ve cihazlar ile bunların aksam ve parçaları; ses kayıt ve oynatma cihazları, televizyon ekipmanları ve bunların parçaları</i>	6,8 Milyar \$
<i>84-Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların aksam ve parçaları</i>	5,4 Milyar \$
<i>87-Demiryolu veya tramvay taşıtları hariç motorlu kara taşıtları ile bunların aksam, parça ve aksesuarları</i>	3,8 Milyar \$
<i>26-Cevherler, cüruf ve kül</i>	2,6 Milyar \$

Kaynak: TradeMap

Tablo 2: Bulgaristan'ın Ürün Bazında İhracat Sıralaması

Ülkenin en fazla ihraç ettiği ürünler:	Tutar
<i>85-Elektrikli makine ve cihazlar ile bunların aksam ve parçaları; ses kayıt ve oynatma cihazları, televizyon ekipmanları ve bunların parçaları</i>	5,1 Milyar \$
<i>74-Bakır ve bakırdan mamul eşyalar</i>	4,5 Milyar \$
<i>84-Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ve mekanik cihazlar; bunların aksam ve parçaları</i>	3,5 Milyar \$
<i>27-Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; mineral mumlar</i>	3,4 Milyar \$
<i>93-Silahlar ve mühimmat; bunların aksam, parça ve aksesuarları</i>	2,5 Milyar \$

Kaynak: TradeMap

Bulgaristan'ın ithalat potansiyeline göre öne çıkan ürünler ve sektörler

1-Enerji ve Yakıt

- 2709- Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)
- 2711- Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar
- 2710- Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen ürünler

2-Otomotiv ve Ulaşım

- 8703- Otomobiller
- 8708- Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar
- 8701- Traktörler

3-Elektrik-Elektronik ve Teknoloji

- 8517- Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar
- 8544- İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar
- 8471- Otomatik bilgi işlem makineleri ve bunlara ait birimler

Not: Potansiyel sektörler arasından ilk üç sektör ve bunları içeren ilk üç ürün grubu sıralamaya dahil edilmiştir.

Fırsatlar

•**AB iç pazarına erişim ve lojistik avantaj:** Bulgaristan pazarı, Türkiye açısından coğrafi yakınlığı, lojistik avantajları ve Avrupa Birliği iç pazarına doğrudan erişim imkânı sayesinde önemli fırsatlar sunmaktadır.

•**Otomotiv yan sanayi ve taşıt aksamaları:** Bulgaristan, AB otomotiv tedarik zincirine entegre bir üretim üssü konumundadır. Özellikle kablo demetleri, metal ve plastik aksamalar, motor parçaları ve döküm ürünlerde dış tedarik ihtiyacı bulunmaktadır. Bu alanlar Türk yan sanayi firmaları için önemli fırsatlar sunmaktadır.

•**Elektrik-elektronik ve kablo ürünleri:** Bulgaristan'ın ihracat ve ithalatında önemli paya sahip olan izole teller, kablolar, elektrikli ekipmanlar, pano ve devre elemanları Türk üreticileri açısından rekabetçi bir pazar oluşturmaktadır. Yenilenebilir enerji ve altyapı projeleri bu talebi desteklemektedir.

•**Metal ve demir-çelik ürünleri:** Bakır, alüminyum ve demir-çelik ürünleri Bulgaristan sanayisinin temel girdileri arasındadır. Borular, profiller, yassı mamuller, sac ürünler ve yarı mamuller alanında Türkiye'nin güçlü üretim kapasitesi, iki ülke arasında sanayi iş birliği potansiyelini artırmaktadır.

•**Makine ve ekipmanlar:** Bulgaristan'da sanayi modernizasyonu ve AB fonlarıyla desteklenen yatırımlar kapsamında makine-teçhizat, üretim hatları, tarım makineleri ve endüstriyel ekipmanlara yönelik talep artmaktadır. Türk makine üreticileri bu alanda önemli ihracat fırsatlarına sahiptir.

•**Gıda işleme ve paketleme teknolojileri:** Bulgaristan'ın tarımsal üretimi güçlü olmakla birlikte, gıda işleme, ambalajlama, depolama ve soğuk zincir altyapısında modern teknoloji ihtiyacı devam etmektedir. Gıda işleme hatları, paketleme makineleri ve lojistik çözümleri Türk firmaları için öne çıkan alanlardır.

Zorluklar

- Fiyat rekabeti:** Bulgaristan pazarında fiyat rekabeti yüksektir.
- AB teknik mevzuatı:** AB teknik mevzuatı, CE işaretleme yükümlülükleri ve ürün standartlarının önceden analiz edilmesi gerekmektedir. Ürünlerin Bulgaristan ve AB pazarına girişinde yaşanabilecek teknik engellerin minimize edilmesi önem taşımaktadır.
- Sertifikasyon ve uygunluk belgeleri:** Sektöre göre değişen kalite, sertifikasyon ve uygunluk belgelerinin zamanında hazırlanması gerekmektedir. Özellikle elektrikli ekipmanlar, kablo ürünleri, makine-teçhizat ve gıda işleme ekipmanlarında teknik dosyaların eksiksiz tutulması önemlidir.
- Yerel ağ ve temsil ihtiyacı:** Güçlü bir yerel distribütör, ithalatçı veya teknik temsilci ile pazara giriş yapılması önem taşımaktadır. Özellikle otomotiv yan sanayi, elektrik-elektronik ve makine sektörlerinde satış ve tedarik süreçlerinin yerel ağlar üzerinden yürütülmesi gerekmektedir.
- Yoğun uluslararası rekabet:** Türk ürünleri Bulgaristan pazarında genel olarak fiyat-kalite dengesi açısından rekabetçi bir konuma sahip olmakla birlikte, özellikle Alman, İtalyan, Rumen, Polonyalı ve Çinli firmalarla yoğun bir rekabet söz konusudur.
- Pazarda görünürlük ihtiyacı:** İhracatçıların Bulgaristan'daki görünürlüğünü artırması; fuarlara katılım, yerel temsilcilik veya depo kurulması ve B2B iş birliği faaliyetlerinin güçlendirilmesi, pazar payının sürdürülebilir biçimde artırılmasında kritik önem taşımaktadır.

Dış Ticaret Politikası ve Gümrükler

Bulgaristan, Avrupa Birliği ve NATO üyesi olup Türkiye ile ticari ve ekonomik ilişkiler esas olarak Türkiye-AB Gümrük Birliği çerçevesinde yürütülmektedir. İki ülke arasında ayrıca ikili bir serbest ticaret anlaşması bulunmamaktadır. Ekonomik ilişkilerin kurumsal altyapısı, Türkiye-Bulgaristan Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) ve Ortak Ekonomik ve Ticaret Komitesi (JETCO) mekanizmalarıyla desteklenmektedir. Bulgaristan'ın Türkiye'ye kara yolu ile doğrudan bağlantıya sahip olması, lojistik maliyetler açısından iki ülke ticaretine önemli avantaj sağlamaktadır.

Umuma mahsus pasaport sahibi Türk vatandaşlarının Bulgaristan'a yapacakları seyahatlerde Schengen vizesi gerekmektedir. Diplomatik, hizmet ve hususi pasaport hamilleri ise 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla Bulgaristan'a gerçekleştirecekleri turistik, ticari ve resmi amaçlı ziyaretlerde vizeden muafır.

Yatırım Ortamı

Bulgaristan, Avrupa Birliği üyesi olması, düşük vergi oranları ve stratejik coğrafi konumu sayesinde yabancı yatırımcılar açısından cazip bir yatırım ortamı sunmaktadır. Ülke, Avrupa, Orta Doğu ve Asya pazarlarına erişim imkânı sağlamaktadır. Bulgaristan'da kurumlar vergisi ve gelir vergisi oranı %10 olup Avrupa Birliği içerisinde en düşük vergi oranları arasında yer almaktadır. Ayrıca Avrupa Birliği fonları kapsamında altyapı, sanayi ve teknoloji yatırımları desteklenmektedir. İş gücü maliyetlerinin düşük olması ve Avrupa Birliği iç pazarına erişim imkânı, Bulgaristan'ı özellikle üretim ve ihracat odaklı yatırımlar açısından avantajlı kılmaktadır.

Ülke, **1 Ocak 2026** itibarıyla Avro para birimine geçmiş olup bu durum yatırımcılar açısından finansal istikrarı artırmakta ve kur riskini azaltmaktadır.

İş Kültürü ve Günlük Yaşam

Bulgaristan'da iş kültürü genel olarak Avrupa Birliği standartlarına uygun olup resmi ve hiyerarşik bir yapı sergilemektedir. İş ilişkilerinde dakiklik, planlı çalışma ve yazılı iletişim önem taşımaktadır. İş görüşmelerinde resmi hitap şekilleri tercih edilmekte, karar alma süreçleri çoğunlukla yöneticiler tarafından yürütülmektedir. İş ortamında güvene dayalı ilişkiler zaman içerisinde gelişmekte olup, yüz yüze iletişim önemli bir yer tutmaktadır.

Bulgaristan'da çalışma saatleri genellikle hafta içi 09:00-17:00 arasındadır. Resmî tatiller ve yıllık izinler Avrupa Birliği standartlarına paralel olarak uygulanmaktadır. Günlük yaşam açısından Bulgaristan, Avrupa ortalamasına kıyasla daha düşük yaşam maliyetlerine sahip olup, özellikle kira ve temel tüketim harcamaları görece daha düşüktür. Ülkede yaşam standartları son yıllarda artış göstermiş olup sağlık, eğitim ve ulaşım altyapısı Avrupa Birliği fonları ile desteklenmektedir.

TÜRKİYE'NİN BULGARİSTAN İLE TİCARETİ

Türkiye ile Bulgaristan arasındaki ticaret son yıllarda düzenli bir artış eğilimi göstermektedir. 2020 yılında 4,76 milyar dolar olan toplam ticaret hacmi, 2022'de 7,42 milyar dolara, 2023'te 6,63 milyar dolara ve 2024'te 7,80 milyar dolara yükselmiştir. 2024 yılında Türkiye'nin Bulgaristan'a ihracatı bir önceki yıla göre %21,9 artarak 5,15 milyar dolar olmuş, Bulgaristan'dan ithalatı ise %9,8 artarak 2,64 milyar dolara çıkmıştır. Böylece Türkiye, Bulgaristan ile ticaretinde 2024 yılı itibarıyla yaklaşık 2,51 milyar dolarlık dış ticaret fazlası vermiştir.

2025 yılı itibarıyla ticaret hacmindeki artış sürmüştür. Bulgaristan'ın Türkiye'ye ihracatı **3,37 milyar dolar, Türkiye'den ithalatı ise 4,94 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir**. Buna göre toplam ticaret hacmi yaklaşık 8,31 milyar dolara ulaşmış; Türkiye, Bulgaristan ile ticaretinde yaklaşık 1,57 milyar dolarlık dış ticaret fazlası sağlamıştır. Böylece 2025 yılında ikili ticaret hacmi, bir önceki yıla kıyasla artış göstererek yeni bir seviyeye ulaşmıştır.

Türkiye'nin Bulgaristan'a ihracatında başlıca ürün grupları; mineral yakıtlar ve yağlar, metal cevherleri, cüruf ve kül, makinalar ve mekanik cihazlar, bakır ve bakırdan eşya, demir ve çelik, plastikler ve mamulleri, motorlu kara taşıtları, elektrikli makina ve cihazlar, alüminyum ve alüminyumdan eşya ile demir veya çelikten eşyalardır. 2024 yılı verilerine göre bu kalemler arasında mineral yakıtlar ve yağlar 689 milyon dolar ile ilk sırada yer alırken, metal cevherleri, cüruf ve kül 406 milyon dolar, makinalar ve mekanik cihazlar 364 milyon dolar, bakır ve bakırdan eşya 333 milyon dolar, demir ve çelik ise 294 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2025 yılında da enerji ürünleri, sanayi malları, otomotiv, makine ekipmanları ve metal ürünleri ticaretin temel unsurları olmaya devam etmiş; karşılıklı ticari ilişkiler özellikle enerji, lojistik, sanayi üretimi ve sınır ticareti alanlarında güçlenmiştir.

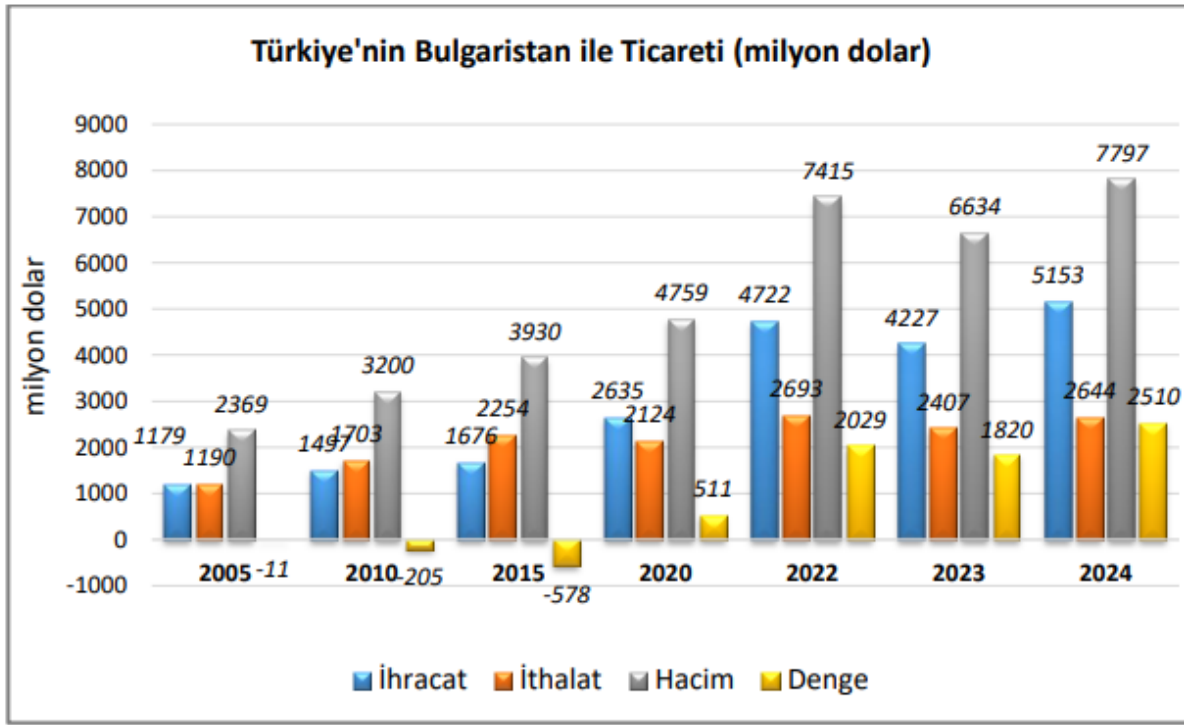
Bulgaristan'dan Türkiye'ye ithalatta ise bakır ve bakırdan eşya, kakao ve kakao müstahzarları, mineral yakıtlar ve yağlar, inorganik kimyasallar, demir ve çelik, elektrikli makina ve cihazlar, makinalar ve mekanik cihazlar, kurşun ve kurşundan eşya, cam ve cam eşya ile hububat öne çıkmaktadır. 2024 yılında bakır ve bakırdan eşya 773 milyon dolar ile ilk sırada yer almış; bunu 245 milyon dolar ile kakao ve kakao müstahzarları, 226 milyon dolar ile mineral yakıtlar ve yağlar, 142 milyon dolar ile inorganik kimyasallar ve 135 milyon dolar ile demir ve çelik izlemiştir.

Ürün bazında bakıldığında, Türkiye'nin Bulgaristan'a ihracatında 2024 yılında en yüksek kalemler arasında 2710 GTİP'li mineral yakıtlar ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, 2616 GTİP'li kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri, 84. fasıl kapsamındaki makine ve mekanik cihazlar ile 74. fasıl kapsamındaki bakır ve bakırdan eşya yer almaktadır. Bulgaristan'dan yapılan ithalatta ise 7403 GTİP'li rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları 710,3 milyon dolar ile ilkindir. Bunu 2710 GTİP'li petrol yağları 195,2 milyon dolar, 1804 GTİP'li kakao yağı 182,7 milyon dolar, 7204 GTİP'li demir-çelik hurdaları 119,3 milyon dolar ve 7801 GTİP'li işlenmemiş kurşun 98,9 milyon dolar takip etmektedir.

Bulgaristan, Avrupa Birliği ve NATO üyesi olup Türkiye ile ticari ve ekonomik ilişkiler Türkiye-AB Gümrük Birliği çerçevesinde yürütülmektedir. İki ülke arasında ayrıca ikili bir serbest

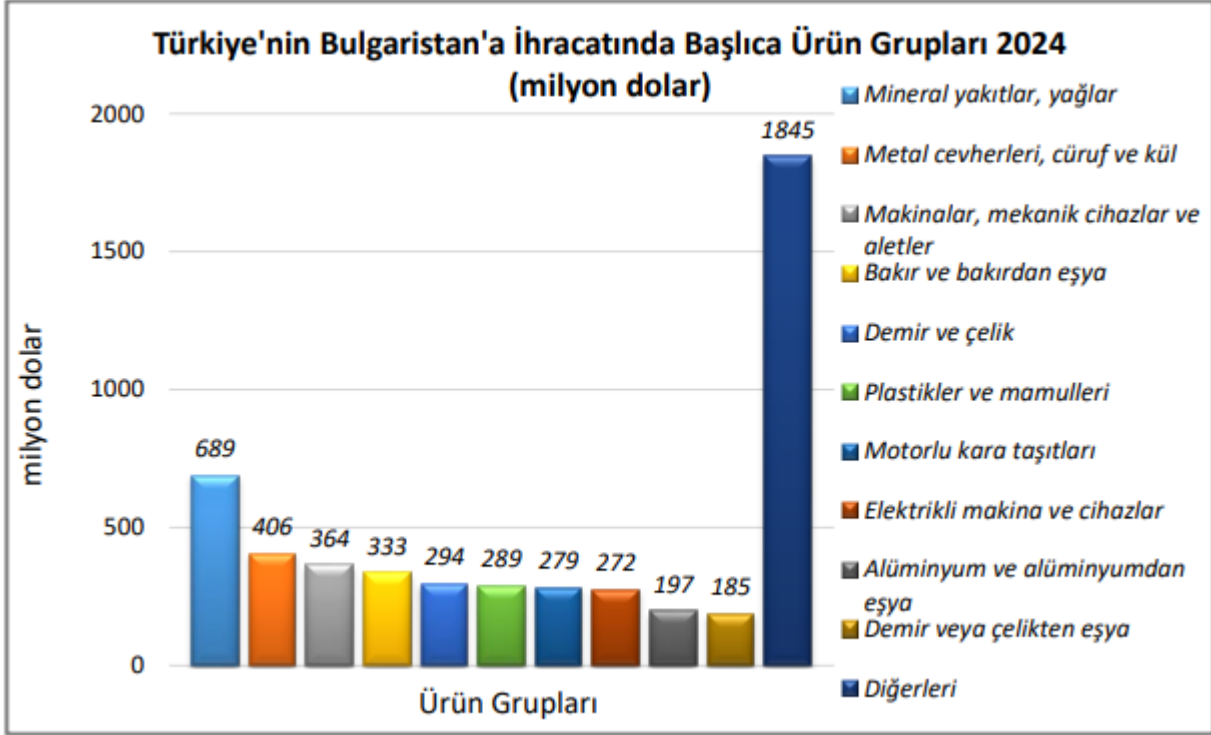
ticaret anlaşması bulunmamaktadır. Ekonomik ilişkilerin kurumsal altyapısı Türkiye-Bulgaristan Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) ile Ortak Ekonomik ve Ticaret Komitesi (JETCO) mekanizmalarıyla desteklenmektedir. Bulgaristan'ın Türkiye'ye kara yolu ile doğrudan bağlantıya sahip olması da lojistik maliyetler açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır. Ayrıca Bulgaristan pazarı, Türk firmaları için AB iç pazarına erişim bakımından stratejik bir kapı olarak değerlendirilmektedir; inşaat malzemeleri, demir-çelik ürünleri, otomotiv yan sanayi, tekstil ve hazır giyim, beyaz eşya, gıda ve ambalaj ürünleri Bulgaristan pazarında öne çıkan Türk ürünleri arasındadır.

Grafik 1: Türkiye'nin Bulgaristan ile Ticareti

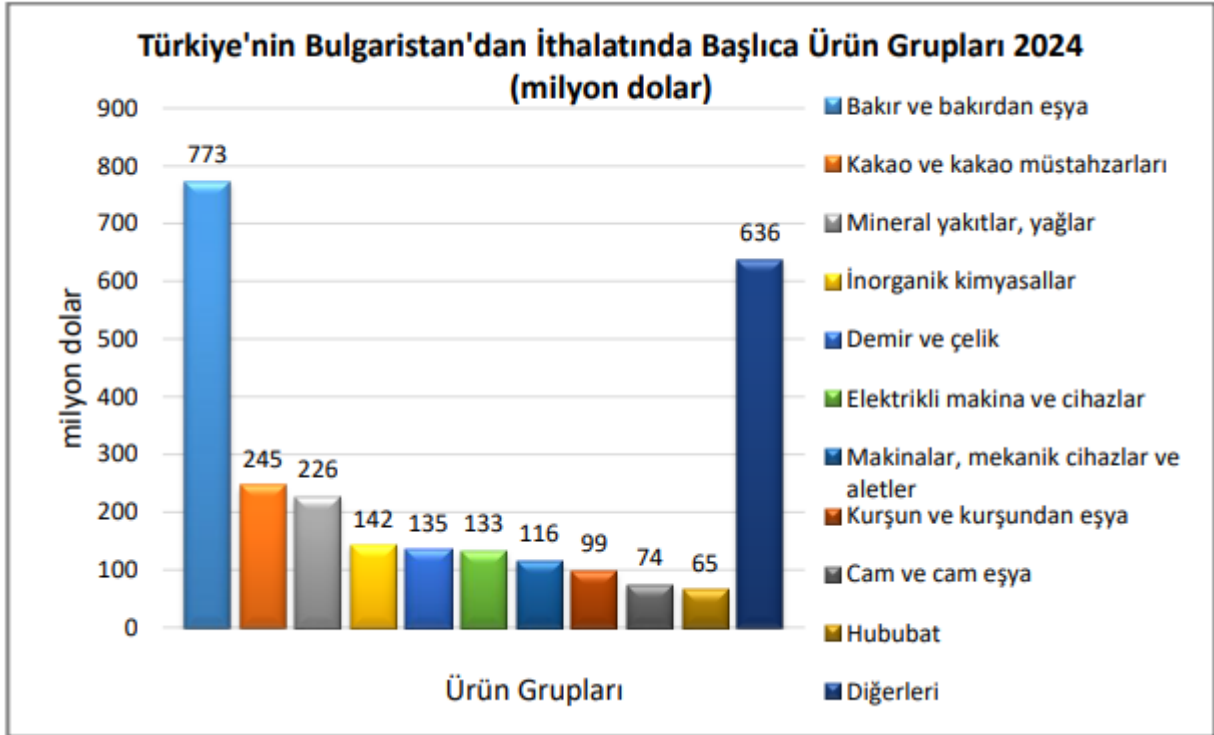
Kaynak: TradeMap

Grafik 2: Türkiye'nin Bulgaristan'a İhracatında Başlıca Ürün Grupları (2024)

Kaynak: TradeMap

Grafik 3: Türkiye'nin Bulgaristan'dan İthalatında Başlıca Ürün Grupları (2024)

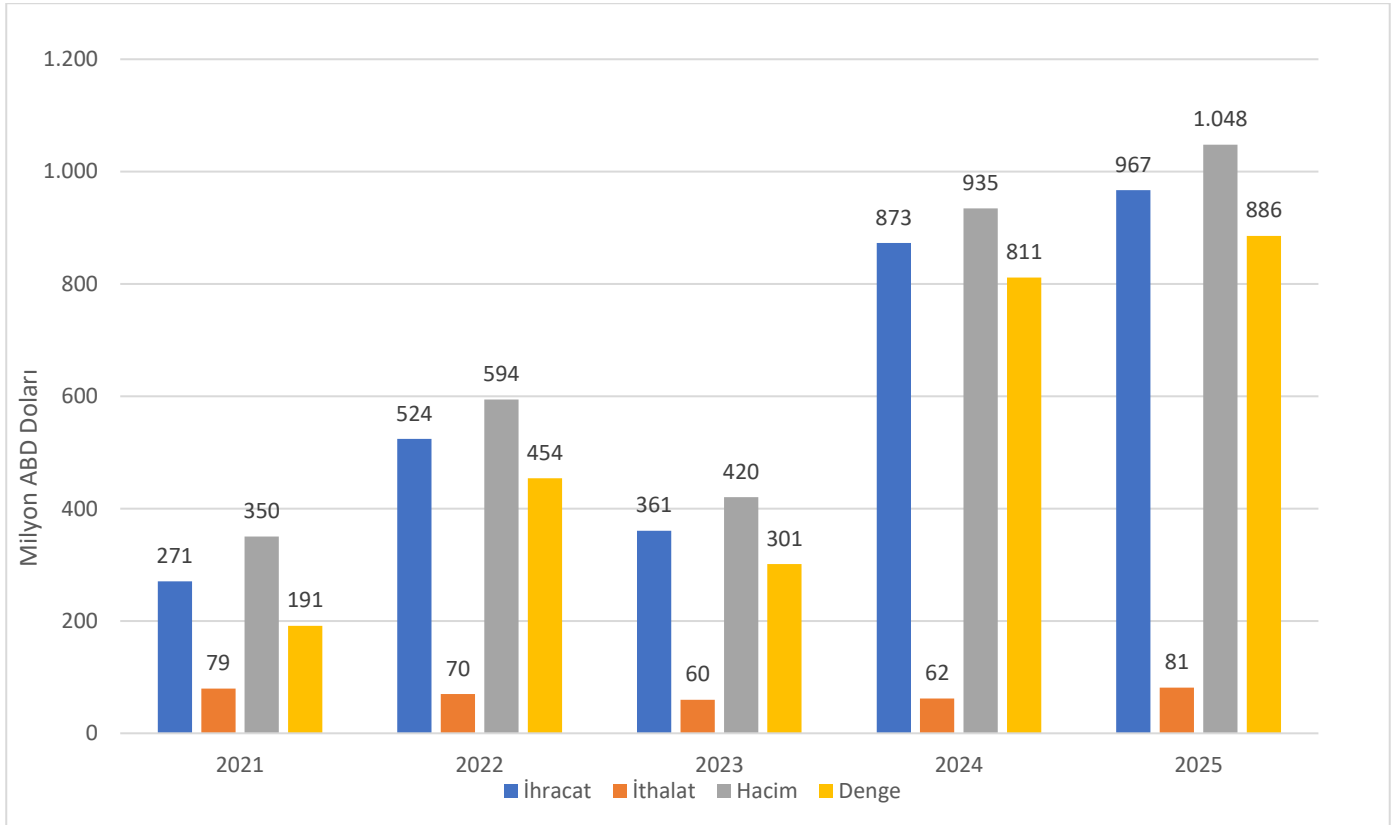
Kaynak: TradeMap

ANKARA İLE BULGARİSTAN ARASINDAKİ DİŐ TİCARET

Ankara ile Bulgaristan arasındaki dış ticaret verileri incelendiğinde, 2021–2025 döneminde hem ihracat hem de ithalatın genel olarak artış eğiliminde olduğu ve ticaret hacminin istikrarlı biÇimde geniŐlediĐi görülmektedir. 2021 yılında 271 milyon dolar olan ihracat, 2022’de 524 milyon dolara yükselmiş, 2023’te 361 milyon dolara gerilemiŐ, ardından 2024 ve 2025 yıllarında sırasıyla 873 ve 967 milyon dolara çıkararak güçlü bir artış göstermiştir. İthalat ise 2021’de 79 milyon dolar seviyesinden baŐlayarak 2022 ve 2023 yıllarında sınırlı dalgalanmalar göstermiş, 2024’te 62 milyon dolar ve 2025’te 81 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır.

Bu çerçevede dış ticaret hacmi 2021’de 350 milyon dolardan 2025’te 1 milyar doların üzerine çıkararak önemli bir büyüme kaydetmiŐtir. Dış ticaret dengesi ise tüm dönem boyunca Ankara lehine fazla vermiŐ; özellikle 2024 ve 2025 yıllarında ihracattaki güçlü artış sayesinde bu fazla belirgin Őekilde genişlemiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde, Ankara’nın Bulgaristan ile ticaretinde ihracatın baskın olduğu, ithalatın görece sınırlı kaldığı ve iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin son yıllarda hızla geliŐtiĐi anlaŐılmaktadır.

Grafik 8: Ankara ile Bulgaristan Arasındaki Dış Ticarete İhracat, İthalat, Hacim ve Denge

Kaynak: TÜİK

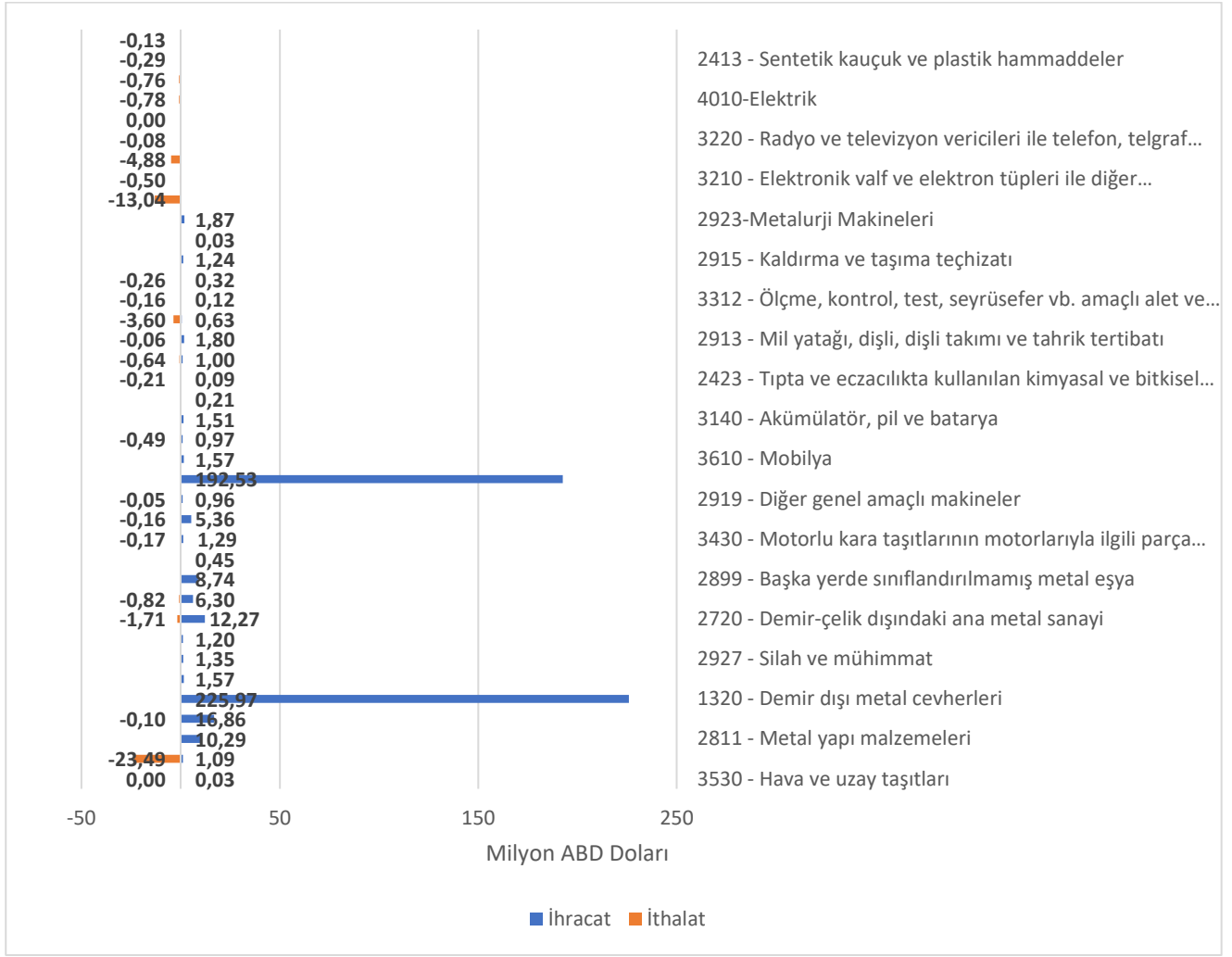
ANKARA İLE BULGARİSTAN DIŞ TİCARETİNDE BAŞLICA ÜRÜNLER

Ankara ile Bulgaristan arasındaki dış ticaret, büyük ölçüde sanayi, metal ve makine ürünleri ekseninde şekillenmektedir. İhracat tarafında özellikle demir dışı metal cevherleri, mobilya, motorlu kara taşıtları ve bunların aksam-parçaları, diğer genel amaçlı makineler ile metal yapı malzemeleri öne çıkmaktadır. Ayrıca kaldırma ve taşıma ekipmanları, ölçme-kontrol cihazları ve çeşitli metal eşyalar da dikkat çeken kalemler arasındadır. Bu yapı, Ankara'nın Bulgaristan'a yönelik ihracatında sanayi üretimi, makine imalatı ve metal işleme kapasitesinin belirleyici olduğunu göstermektedir.

Buna karşılık, Ankara'nın Bulgaristan'dan yaptığı ithalat daha çok hammadde, ara malı ve belirli sanayi girdilerine odaklanmaktadır. Sentetik kauçuk ve plastik hammaddeler, elektrik ekipmanları, elektronik cihazlar, metalurji makineleri ve demir-çelik dışı ana metal sanayi ürünleri ithalat kalemleri arasında öne çıkmaktadır. Bunun yanında silah ve mühimmat, akümülatörler, kimyasal ürünler ve bazı sanayi makineleri de dikkat çeken diğer ithalat kalemleridir. Bu durum, Bulgaristan'ın Ankara'ya yönelik ihracatında daha çok üretim süreçlerinde kullanılan ara mallar ve teknik ekipmanların ağırlıkta olduğunu ortaya koymaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Ankara–Bulgaristan ticaret ilişkileri karşılıklı olarak sanayi üretimini destekleyen tamamlayıcı bir yapı sergilemektedir. Ankara'nın daha çok işlenmiş, katma değeri yüksek sanayi ürünleri ihraç ettiği; Bulgaristan'ın ise üretim süreçlerinde kullanılan hammadde ve ara malları sağladığı görülmektedir. Bu yapı, iki taraf arasında özellikle sanayi entegrasyonu ve bölgesel üretim zincirleri açısından güçlü bir ekonomik bağ oluştuğunu göstermektedir.

Grafik 9: Ankara ile Bulgaristan Dış Ticaretinin Ürün Bazında Kırılımı (2022)

Kaynak: TÜİK

BULGARİSTAN'DAKİ ETKİNLİK VE FUARLAR

- **International Technical Fair Plovdiv (Uluslararası Teknik Fuar – Plovdiv):** Bulgaristan'ın en köklü sanayi fuarlarından biri olan etkinlik, **makine, otomasyon, enerji, elektrik ekipmanları ve inşaat teknolojileri** alanlarında faaliyet göstermektedir. Türk firmaları ve özellikle **Ankara Sanayi Odası (ASO) üyeleri** açısından Balkan pazarına açılmak için stratejik bir platformdur. Fuar genellikle Eylül sonu – Ekim başı döneminde düzenlenmektedir.
- **AGRA International Agricultural Exhibition (17–21 Şubat 2026, Plovdiv):** Bulgaristan'ın en büyük tarım ve gıda teknolojileri fuarı olup; **tarım makineleri, sulama sistemleri, hayvancılık ekipmanları ve gıda işleme teknolojileri** alanlarında önemli iş birliği fırsatları sunmaktadır. Türkiye'nin tarım teknolojileri ve makine sektörleri açısından öne çıkan organizasyonlardan biridir.
- **Hemus Defence Exhibition (3–6 Haziran 2026, Plovdiv):** Bulgaristan'ın en büyük savunma ve güvenlik fuarıdır. **Savunma sanayi, askeri ekipman, güvenlik teknolojileri, sınır güvenliği ve**

siber savunma alanlarına odaklanmaktadır. Türkiye'nin güçlü olduğu savunma sanayi sektörü için bölgesel iş birliği ve ihracat fırsatları sunmaktadır.

• **Holiday & Spa Expo (12–14 Şubat 2026, Sofya):** Bulgaristan'ın önde gelen turizm fuarlarından biridir. **Turizm, otelcilik, sağlık turizmi, spa ve seyahat hizmetleri** alanlarında faaliyet gösteren firmalar için önemli bir ticari platformdur. Türk turizm ve sağlık hizmetleri firmaları açısından bölgesel bağlantılar açısından önem taşımaktadır.

• **Webit Festival Europe (Tarih yıllara göre değişiklik göstermektedir):** Sofya merkezli teknoloji, dijital dönüşüm, girişimcilik ve yatırım etkinliğidir. **Yapay zekâ, fintech, dijital inovasyon ve start-up ekosistemi** açısından Türk teknoloji firmalarına yatırımcı ve iş geliştirme fırsatları sunmaktadır.

• **MachTech & InnoTech Expo (6–9 Ekim 2026, Sofya):** **Makine üretimi, endüstriyel otomasyon, metal işleme ve ileri sanayi teknolojileri** alanında Bulgaristan'ın önde gelen fuarlarından biridir. ASO üyeleri açısından özellikle sanayi makineleri ve üretim teknolojileri bakımından önem taşımaktadır.

• Bulgaristan'daki bu fuarlar; **sanayi, savunma, tarım, teknoloji ve turizm** sektörlerinde Türkiye'nin ihracat kapasitesini artırmak, Balkanlar'daki ticari ağları güçlendirmek ve bölgesel iş birliklerini geliştirmek açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.

ANKARA'DA GERÇEKLEŞTİRİLEN BULGARİSTAN–TÜRKİYE ETKİNLİKLERİ

Bulgaristan ile Türkiye arasındaki ekonomik ve kültürel ilişkiler kapsamında Ankara'da çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Bu etkinlikler, iki ülke arasındaki ticari ve kültürel iş birliklerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Bulgaristan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği tarafından düzenlenen iş forumları ve ticaret heyeti ziyaretleri, iki ülke iş dünyasını bir araya getiren önemli platformlar arasında yer almaktadır. Bu kapsamda düzenlenen Bulgaristan–Türkiye İş Forumları, özellikle sanayi, lojistik ve enerji sektörlerinde yeni iş birliklerinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Ayrıca DEİK bünyesinde faaliyet gösteren Türkiye–Bulgaristan İş Konseyi toplantıları, Ankara'da düzenlenen önemli iş geliştirme etkinlikleri arasında yer almaktadır. Bu toplantılar, firmalar arası doğrudan temas kurulmasını ve yatırım fırsatlarının değerlendirilmesini sağlamaktadır. Kültürel alanda ise Bulgar film günleri, sergiler ve müzik etkinlikleri gibi organizasyonlar, iki ülke arasındaki kültürel etkileşimi artırmaktadır. Özellikle Balkan kültürünü tanıtan etkinlikler, Ankara'da Bulgaristan'a yönelik farkındalığın artmasına katkı sağlamaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Bulgaristan’da dzenlenen fuarlar daha çok sanayi, tarım ve teknoloji odaklıyken; Ankara’daki Bulgaristan bağlantılı etkinlikler iş forumları ve kültürel faaliyetler üzerinden iki ülke ilişkilerini çok boyutlu Őekilde desteklemektedir.

İŞ BİRLİğİ ALANLARI VE SOMUT ÖNERİLER

• Sanayi retimi ve Tedarik Zinciri Entegrasyonu

Bulgaristan, Avrupa Birliği içindeki üretim üslerinden biri olarak özellikle otomotiv yan sanayi, metal işleme ve makine üretiminde önemli bir konuma sahiptir. ASO yesi firmalar, Bulgaristan’daki üretim ağlarına entegre olarak AB pazarına daha hızlı erişim sağlayabilir. Özellikle otomotiv parçaları, makine ekipmanları ve metal ürünlerde ortak üretim ve tedarik modelleri geliştirilebilir. Bulgaristan’daki sanayi bölgeleri ile Ankara arasında “ikili üretim hattı” modeli oluşturulması, maliyet ve lojistik avantaj sağlayacaktır.

• Enerji ve Yeşil Dönüşüm

Bulgaristan, enerji dönüşüm sürecinde kömürden çıkış ve yenilenebilir enerjiye geçiş hedefleri doğrultusunda önemli yatırımlar yapmaktadır. ASO yeleri; güneş enerjisi, enerji depolama sistemleri ve enerji verimliliği zmleri alanında Bulgar firmalarıyla ortak projeler geliştirebilir. AB Yeşil Mutabakatı kapsamında Bulgaristan’a sağlanan fonlar, Türk firmaları için de dolaylı fırsatlar sunmaktadır. Özellikle sanayi tesislerinde enerji verimliliği uygulamaları ve atık geri kazanımı projelerinde iş birlikleri ne çıkmaktadır.

• Tarım, Gıda ve İşleme Teknolojileri

Bulgaristan, güçlü tarım altyapısı ve geniş tarım arazileriyle ne çıkarken; Türkiye ise gıda işleme teknolojilerinde rekabetçi bir konuma sahiptir. ASO yeleri, tarım makineleri, sulama sistemleri ve gıda işleme ekipmanlarında Bulgaristan ile ortak projeler geliştirebilir. Ayrıca Ankara’nın işlenmiş gıda, bakliyat ve unlu mamuller üretim kapasitesi, Bulgaristan zerinden AB pazarına açılma fırsatı sunmaktadır. Ortak “tarım ve gıda teknolojileri kümelenmesi” oluşturulması bu alanda sinerji yaratabilir.

• Lojistik ve Taşımacılık

Bulgaristan’ın Türkiye ile Avrupa arasında stratejik bir geçiş noktası olması, lojistik iş birliklerini ön plana çıkarmaktadır. ASO yeleri, kara ve demiryolu taşımacılığı, depo yönetimi ve sınır ticareti süreçlerinde Bulgar firmalarıyla ortaklıklar kurabilir. Özellikle Kapıkule sınır hattı üzerinden gelişen

ticaret hacmi, lojistik altyapı yatırımlarını daha da önemli hale getirmektedir. Ankara merkezli firmalar için Bulgaristan, Avrupa'ya açılan bir lojistik üs olarak değerlendirilebilir.

• **Bilgi Teknolojileri ve Yazılım**

Bulgaristan, son yıllarda Doğu Avrupa'nın önemli teknoloji merkezlerinden biri haline gelmiştir. Sofya başta olmak üzere birçok şehirde gelişen yazılım ve startup ekosistemi, Türk firmaları için iş birliği fırsatları sunmaktadır. ASO üyeleri, yazılım geliştirme, fintech, yapay zekâ ve dijital dönüşüm projelerinde Bulgar şirketleriyle ortak Ar-Ge faaliyetleri yürütebilir. Özellikle Avrupa pazarına yönelik dijital ürün geliştirme süreçlerinde ortaklıklar önem kazanmaktadır.

• **Savunma ve Güvenlik Sanayi**

Bulgaristan, NATO üyesi bir ülke olarak savunma sanayinde modernizasyon sürecindedir. ASO üyesi firmalar, özellikle elektronik sistemler, araç ekipmanları ve bakım-onarım hizmetleri alanında Bulgar savunma sektörüyle iş birliği geliştirebilir. Ortak üretim ve teknik iş birlikleri, bölgesel güvenlik projelerinde yeni fırsatlar yaratabilir.

• **Eğitim, Fonlama ve AB Programları**

Bulgaristan'ın Avrupa Birliği üyesi olması, Erasmus+, Horizon Europe ve diğer AB fonlarına erişim imkânı sağlamaktadır. ASO koordinasyonunda Türk ve Bulgar üniversiteleri ile sanayi kuruluşları arasında ortak projeler geliştirilebilir. Bu kapsamda yeşil dönüşüm, dijitalleşme ve sanayi inovasyonu alanlarında fon destekli projeler ön plana çıkmaktadır.

GENEL DEĞERLENDİRME

Bulgaristan; Avrupa Birliği üyeliği, stratejik coğrafi konumu ve gelişen sanayi altyapısıyla bölgesel üretim ve ticaret ağlarında önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye'nin güçlü üretim kapasitesi ve Ankara merkezli sanayi yapısı ile beraber değerlendirildiğinde, iki ülke arasında tamamlayıcı bir ekonomik ilişki yapısı öne çıkmaktadır.

Ankara Sanayi Odası'nın Bulgaristan'daki ticaret odaları, yatırım ajansları ve sektörel kuruluşlarla kuracağı düzenli ve kurumsal ilişkiler; özellikle sanayi üretimi, lojistik, enerji ve dijital teknolojiler alanlarında somut iş birliklerinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Bulgaristan'ın AB içindeki konumu, Türk firmaları için Avrupa pazarına erişimde stratejik bir köprü işlevi görmektedir.

Bu doğrultuda:

- **Kısa vadede**, Plovdiv ve Sofya’da dñzenlenen sanayi ve teknoloji fuarlarına ASO koordinasyonuyla katılım sağlanması ve ikili iş gñrñşmelerinin artırılması,
- **Orta vadede**, enerji verimliliği, tarım teknolojileri ve lojistik alanlarında ortak pilot projelerin geliştirilmesi,
- **Uzun vadede**, Ankara merkezli bir “Tñrkiye–Bulgaristan Sanayi İş Birliği Platformu” kurulması, iki ÷lke arasındaki ekonomik ilişkilerin daha sñrdñr÷lebilir ve derinlikli hale gelmesini sağlayacaktır.

Bu yaklaşım, yalnızca ticaret hacmini artırmakla kalmayacak; aynı zamanda Tñrkiye’nin AB ile ekonomik entegrasyonunu gñçlendirecek, teknoloji transferini hızlandıracak ve sanayinin rekabet gñc÷n÷ artıracaktır.

Saygılarımızla,
Uluslararası İlişkiler ve Dış Ticaret Mñdñrlñđñ